

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hóra 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
Kiadó tulajdonos:
Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dunszky László
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly háza
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A nemzeti politika.

Debreczen, aug. 2.

Jó lélekkel nem mondhatjuk, hogy vezető államférfiaink belügyi politikájából a nemzeti jellemvonás teljesen hiányzott volna, csak hogy az nem folyton, következetesen nyilvánult, áthatva minden alkotásunkat, hanem csak szórványosan, inkább üzletszerűen s többnyire túlvátság, hogy ne mondjuk, a félelem halvány vonásaival, vagy szörnyű késedelmesen, mint pl. a husz évvel megkésett kisdédvő törvényben.

S az idők folyamán mind jobban kifejtett a politikai megalkuvások s a bölcs óvatosság nagyképű rendszere, a mely a nemzeti szellemnek minden erőteljesebb nyilvánulásában veszedelmes sovinizmust látott és ellene dolgozott, a helyett, hogy azt okosan fölhasználta volna. Így jutottunk lassanként odáig, hogy a nemzet közszelleme a közöny dermedtségébe merült s a jók és önzetlenek mindinkább visszavonultak a közügyek teréről, a hol a fásult érzéketlenséggel s a hatalommal való megalkuvás szolgálójával szemben úgy sem használhattak semmit.

Szerencsére az ellenzéki pártok fölismerték a helyzet nyomorúságát s a benne rejlő veszedelmet és megdöntésére erélyes harcot indítottak egyfelől a régi függetlenségi eszmék, másfelől a „nemzeti politika“ új jelszavú zászlója alatt.

Az ellenzéki pártoknak erőteljesen kidomborodott nemzeti iránya és jellege a legutóbbi választásoknál már hatalmas szerepet játszott és a hatalomnak minden

erőlködése dacára mégis eredményezett annyit, hogy az ellenzéki pártok számban is tetemesen erősödve kerültek ki az egyenetlen harcából. Ez pedig igen örvedetes jelenség, mert azt bizonyítja, hogy a nemzeti politika ébresztő kürtje visszhangra talált a szivekben és elmékben s a nemzet lelkét fölzsabadította a dermedt közöny bűszökány yomása alól.

A nemzetnek alvó lelkiismerete fölébredt s a vele együtt új életre kelt nemzeti szellem megkezdte munkáját a hiperlojalizmus nemzetietlen politikája ellen. És nem is fogja ezt abbahagyni. És győzelemre fog jutni, mert anélkül Magyarországot a magyar államisága irányít és kormány nélkül való hajó az Oceánon, a mely iránytalanul hanyódik a habokon és előbb-utóbb áldozatul esik az elemek harcában.

A már vázlatos programmá is kifejtett „nemzeti“ jelszó hatása megijesztette a hatalmát féltő kormányt és pártját. — Erre mutat az, hogy országgyűlésen, sajátban kézzel-lábbal iparkodtak azt a nemzet szemében diszkreditálni. Ők nem beszélnek, hanem csinálják a nemzeti politikát.

No hiszen szépen csinálják! Látjuk az eredményeiben. Mert habár eddig is voltak belső bajaink a nemzetiségekkel, de a Szapáry-kormánynak jutott ki az a dicsőség, hogy alatta a nemzetiségi bujtogatók, megvetve az eddigi apró csinyeket, immár nyílt hazaárulásra vetemednek.

De ne vádoljuk azért a szegény Szapáryt. Ő csak aratja az elődei gyönyörűséges nemzeti politikájának fanyar gyümölcseit. Az ő bűne csupán annyi, hogy

folytatja az eddigi félkegyelmű politikát, a mely nemzetinek épp olyan nemzeti, mint kávénak a cikória.

S az a politika, a melyet Szapáry követ, a maga iránytalanságával és félénk óvatosságával vörös fonálként húzódik végig az új alkotmányos aera kezdetétől egész mostanig és csak nagy ritkán egyes alkotásokban vagy időlegesen egyes miniszteri reszortokban látjuk az öntudatos nemzeti irányt és jelleget erőteljesebb vonásokban kidomborodni.

Pedig hogy csak a tervszerű, célutadatos, bátor és erős kézzel dolgozó nemzeti politika teremti meg az erős nemzeti állam föltételeit, megmutatta bold. Baross Gábor a maga erőteljes nemzeti politikájával az ipari, kereskedelmi és közlekedési ügyek terén. De hát az ilyen politikához Baross Gáborok kellene, akik nem Bécsben, hanem a nemzetük hálájában és öntudatukban keresik fáradozásaik jutalmát.

Magyarországnak olyan kormányrendszerre van szüksége, amelynek minden ágazatában a nemzeti szellem jut érvényre.

De hát lehet-e reménységünk erre a gyökeres és üdvös változásra? Ez a nemzetől függ és azoktól, akik a közöny dermedtségéből fölrázták és a két évtizedes iránytalan, csupán a párturalom megörökítésére irányzott politika által fölédített veszélyek tudatára ébresztették. — Ezek álljanak talpon és folytassák a harcot. — A nemzet mellettök áll, mert élni akar. — A győzelem tehát elmaradhatlan.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Az Őrangyal.

Catulle Mendès.

Baptistine őrangyala ös-zevont szárnyakkal csendesen állott a szűz ágya előtt.

— Baptistine! Baptistine!

— Ki az? — Ki van itt? — Ki beszél hozzám?

— En vagyok, őrangyalod.

— Ah, mennyire megijesztettél. Nincs valami kellemetlenebb, mintha almunkból hirtelen felébresztenek. Azt hittem tolvaj lopódzott szobámba és arany keresztékemet akarja elvinni, melyet a nagypapa új évkor ajándékozott. De mivel te vagy itt, nyugodt vagyok. Miben lehetek szolgálataodra kedves őrangyal?

— Baptistine, nem vagyok veled meglegedve. Mindenekelőtt te hazudtál, — mert nem aludtál. Ebben feküdvé gondolataid azon fiatal emberrel foglalkoztak, kivel tegnapelőtt a hársfátányon találkoztál. Nem tűrhetem, hogy egy fiatal leányka, kinek lelke az én oltalmamra van bízva, az éji órákat olyan gondolatokkal töltse, melyekben egy barna bajusz játsza — a főszerepet.

— Kedves őrangyal, tulszigoru vagy. En

már azon korban vagyok, midón a lányok férjhez mennek és nem látom be, miért ne volna szabad arra gondolnom, ki férjem leend. Ama fiatal ember a hársak alatt megkérte kezemet és te nagyon jól tudod azt is, hogy szülőim beleegyezésüket adták e frigyehez.

— Baptistine, én egészen más tervekről álmodoztam számodra. Hogyan, te, ki szebb vagy, mint a paradicsom legszebb angyala s ki ezért megérdemletted volna, hogy egy zárdában eltöltött élet után egykor az ég legmagasabb rangu szellemével egyesülj, te a világba akarsz lépni s annak hű örömeit ismerni tanulni? Tanácslom, állj ellent itt alant a kísértéseknek és várakozzál a mennyei nászra.

— Kedves őrangyal, semmit sem szólhatok ellened. Mindig nagy buzgalommal teljesítetted kötelességedet, de nekem úgy tetszik, hogy a szoban forgó dolog nem tartozik többé hatásköröd höz. Kérlek, azért ne haragudj, ha én minden másnak a földön és az égen elébe teszem azt, kinek szerető és hű nejevé kell lennem.

— Ah! Söhajtott az angyal és kiterjesztvén szárnyait az ég felé szállt, hol a csillagocskák arany szeméi örömtől látszottak ragyogni.

II.

Baptistine őrangyala a menyasszonyi ágy fejénél állott; szomoruan bevont szárnyai alig látszottak a felhomályban.

— Baptistine!

— Ki az? — Ki van itt? — Ki beszél hozzám?

— En vagyok, őrangyalod.

— Ah, te kissé merész vagy, hogy épp most jössz ide. Tanácslom, távozz azonnal. Megvallom kedves őrangyal, férjem rendkívül szeret és én nem kevesebbé őt. Mindjárt e szobába fog lépni, melybe anyám könnyek és mosoly közt vezetett. Jelen léted — bármily kis helyet foglalasz is el — kellemetlen lenne annak, kinek nevét jövőben viselem. Azért még van időd paradicsomba menekülni és minket a miénkben nem zavarni.

— Baptistine, nem vagyok veled meglegedve. Tehát igaz, te épp oly asszony akarsz lenni, mint a többi asszonyok és ama szent óhaj: éltedet zárdaszűzként a templomi chorusban élni le — örökre eltűnt. Oh, mily pompás jövő kínálkozott számodra! Imádkozás, a rend szabályainak szigorú teljesítésében eltöltött napok és évek után azonnal a kiválasztottak örökké tartó örömeiben részesültél volna és ott, a paradicsom kimondhatatlan gyönyöreinek közepette fehér szárnyu angyal lett volna belőled, hön szeretett társa egy más bibor szárnyu angyalnak!

— Kedves őrangyal! A jövő, mely itt alant vár reám semikép sem megvetendő.

Derek férjem van, kit teljes szívemből, elettem végéig szeretni fogok — és ez még nem minden, mert a tiszta és jó rendben tartott ház

— **Uj államtitkár.** A hivatalos lap legutóbbi száma ő Felsője következő legfelsőbb elhatározását közli: Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Tarkovich József államtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri tanácsost a miniszterelnökséghez valóságos államtitkárrá kinevezem. Kelt Ischlben, 1892. évi július hó 27-én **F e r e n c z J ó z s e f, s. k. Gróf Szapáry Gyula s. k.**

— **A zóna-díjszabás reformja.** A felhivatalos Nemzet a következőket írja: „Csak nem régen czáfolták meg azokat a híreket, a melyek szerint a vasúti személydíjszabás tételeinek fölémlítése tervezetnék. Hanem az a körülmény hogy a zóna fölémlését, vagy elvi megváltozását illetékes helyen senki nem tartja szükségesnek, nem zárja ki azt, hogy a kereskedelmi miniszterium folytonosan a legéllénkebb figyelemmel ne kísérje a személyzónatarifa körül fölmerülő mozzanatokat, hogy az általánosságban mélyen bevált rendszernek egyes részleteit megfelelőleg tökéletesítse, a mennyiben javításra szorulnak azok. A személyszállítás díjtételeinek lényeges leszállításra: a zónatarifa behozatala a legvérmesebb remélyeken túl fokozta a helyi forgalmat. Eme haszna mellett van azonban hátránya is. Így mind kellemetlennél mutatkozik az a jelenség, hogy a szomszédos utazók meglepik az internacionális forgalmat közvetítő vonatokat, a mi szokszor olyan mértékben történik, hogy erősen inkommodálja a távolból, esetleg külföldről jövő, vagy Magyarországon áthaladó utasokat, és megnehezíti a menetrend pontos betartását, a mi ezeknél a vonatoknál tudvalevőleg különös fontossággal bír. Ezért a kereskedelmi miniszteriumban, a hol már régóta észlelik ennek a körülménynek a hátrányos voltát, behatón foglalkoznak azzal a kérdéssel, miként lehetne ez a bajt gyökeresen megöröszölni.“

— **A közigazgatási reform sorsa.** A közigazgatási reform újabb halasztást szenved. Gróf Szapáry Gyula még rövid idővel ezelőtt az őszszel, a költségvetéssel egyidejűleg akarta a képviselőház elé terjeszteni a közigazgatás államosításáról szóló javaslatot, hogy a képviselőház bizottságai ezt a két javaslatot egyidőben tárgyalják. Minthogy a közigazgatási bizottság tárgyalásai valószínűleg tovább tartottak volna, mint a budget tárgyalása a pénzügyi bizottságban, a közigazgatási bizottság folytatta volna tanácskozásait, míg a költségvetési vita megkezdődött volna a plenumban. Ezt a tervet azonban, bár nemrég még fennállt, elejtették. Az új törvényjavaslat elkészítése idézett forrás szerint nagy nehézségekbe ütközik. Szalavszky államtitkárt, a

rövid idő múlva játszó gyermekek vidám nevetése és kilátásaitól fog visszhangzani. Boldog feleség és boldog anya leszek. Ne sajnálkoz tehát rajtam kedves őrangyal. Mint jó keresztény nő semmi esetre sem akarok lemondani a paradicsomban számomra fentartott helyről, addig azonban szeretni akarom azt, ki viszontszeret. Pszt! Már hallom őt jönni. Gyorsan illanj el, mert féltékeny lehetne és néhány tolladat még kitépné.

— Ah! sohajtott az őrangyal, s gyors szárnycsattogással az ég felé repült, hol néhány csillagocská arany szeméit nagyon ravaszul hunyorgatta.

III.

Lehajlott fővel, halvány szárnyait félig kiterjesztve áll Baptistine őrangyala a hold ezüst fényében a fiatal nő sirja felett emelkedő oszlop mellett.

— Baptistine! Baptistine!

— Ki az? Ki van itt? Ki beszél hozzám?

— Én vagyok, őrangyalod. Azt hiszem most kissé figyelni fogsz szavaimra. Mint ifju nő halott vagy és bizonyára unatkozol e keskeny, sötét sirban, hol tested tévők. Mennyire kell most bännöd, hogy nem követted tanácsaimat. Ha ellenész a világi kísértésnek, akkor halálad után rögtön a menybe mentél volna és nam kellene oly hosszú időt töltened e vigasztalan helyen. Azonban te elhatároztad, hogy közönséges életet élsz, férjfel és gyermekekkel fogsz birni, — most ezért bűnhődöl.

ki az első javaslatot fogalmazta, anynyira igénybe veszik a folyó ügyek, hogy oly fontos és nehéz munkára, mely a legkiválóbb politikusnak egész munkarejét igényli heteken, sőt hónapokon át, egyelőre nem gondolhat s csak ha az őszszel, mikor Szapáry újra átveszi a belügyek vezetését, ideje engedi, kezdődnek meg a közigazgatási reform munkája, melyet Szalavszky a legjobb esetben sem fejezhet be három-négy hónapnál hamarább. A miniszteriumban megoszlanak a vélemények a közigazgatási reform vezérő elvei fölül s jó ideig eltart, míg ez ellentétek a kabinet tagjai közt elsimulnak. A legjobb esetben tehát talán február-márciusban készülnek el anynyira e javaslattal, hogy a képviselőház elé lesz terjeszthető. De ekkor megint le kellene győzni a nehézségeket a szabadelvű pártban, melynek tagjai közül sokan gr. Apponyi Albert nézetét osztják, ki a parlamenti reformjavaslat tárgyalását a közigazgatási javaslaté előtt kívánja. Mindezek folyán a javaslat csak májusban kerülhet napirendre, ha ugyan le nem szorítják a delegációk.

— **Vancsa János.** Nagy-Enyedről jelentik, hogy dr. Vancsa János gyulafehérvári görög-katholikus érsek székhelyén. Balázsfalván szombat éjjel váratlanul elhunyt. Halála nagy veszteség a görög. kath. egyháznak, mert hazafias magatartásával s a román egyházi élet és nevelés terén kifejtett tevékenységével maradandó nyomot hagyott hátra. Az elhunyt főpap az alatta pástorkodó és tanító papság előtt nagy tiszteletnek örvendett és az oláhságnak is egyik legtekintélyesebb főpapja volt. A balázsfalvai érseki aulában a politika csak alárendelt szerepet játszott, alatta inkább a tudományokkal foglalkoztak. Ő Felsője érdemei elismerésül valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki s legutóbb a koronázási jubileum alkalmával a Lipótrend nagykeresztjével tüntette ki. A pápa házi főpapja és trónálója volt. Birta a római grófi címet is. Buzgón pártolta a művészeteket. Stilszerű palotájában sok értékes dolog van felhalmozva s mindenkinek feltűnt termeinek izléses berendezése, a melyekre sok figyelmet fordított. Sokat költött a Balázsfalván fennálló intézetekre s papnőveldeje mintaszerű berendezésére. Még fiatal, alig 45 éves ember volt, mikor 1865-ben szamos-ujvári püspökké kinevezték. Néhány év múlva 1868-ban a balázsfalvai synodus gyulafehérvári érsekké szunelte ki. Egy évvel utóbb meg is jött a királyi kinevezés. Azóta ritka buzgalommal vezette az érseki egyházmegyét és halála a királyhágón túl is mély részvételt kelt.

— Bűnhődöm? Vajon miért? Sohasem fogom megbánni, hogy úgy tettem, úgy véltem és nem máskép.

Egész valómból szerettem azt, ki szerelmét nekem áldozá. Mint eleven virágcsokor vett körülmosolygó, rózsas ajku kis gyermekeim csoportja. Feleség, anya voltam, boldog voltam. Ah mily szép volt, midőn leszált az est s a barátságos szobában elkészítém az illatos theát, mi alatt férjem mosolyogva hajlott alvó fia felé, igaz sajnálom hogy oly fiatalon kellett meghalnom, mert még sokáig boldogithattam volna azokat, kik nekem annyi sok örömet szereztek, — azonban: legyen meg az Urnak akarata.

— Baptistine, Baptistine! Hagyj fel ezen földi hiúságokkal, A mindenható megbocsátotta kéréseimre a mulékony dolgok iránt tanusított nagy ragaszkodásodat és ütött az óra, midőn sirodat elhagyhatod, hogy velem a csodás paradicsomba jöj.

— Az igazat megvalva kedves őrangyal már vágyom oda mert e sötét helyen szerföltöt unalmas.

— Ugy jöj gyorsan! Kelj fel és kapaszkodj szárnyaimba. Meglátod a végtelen ég ragyogó és örök csodáit, fényes férjel fogsz egybekelni, gyémánt templomban, hol maga az Ur tartja a főmését.

— Bizonyára örömmöm határtalan leend, mert, nemde az égben ugyanaz lesz férjem, ki e földön volt?

— Baptistine most is oly közönséges gondolatokkal foglalkozol?

Tanítóképzőintézeteink a mezőgazdaság szolgálatában.

Debreczen, aug. 2.

(h. r.) Felujtjuk az eszmét, mely nagyon sok sok részben van hivatalba mezőgazdaságunk alapját megvetni. Felujtjuk pedig azért, hogy rámutassunk, mikép mi, földmivelő ország gyermekei, szívünkön viseljük népünk jólétét s vagyonsodásának faktorát: a szakértelmet. A gazdasági szakértelmet kik volnának hivatalba első sorban terjeszteni mások, mint néptanítóink. S mégis mit látunk, azt, hogy igen sok községünk rendelkezik ugyan néptanítóval, kire a nép gyermekeit bízhatja s ki ugyan a hivatásának kötségen kívül meg is felelt; de kevés rendelkezik olyan néptanítóval, ki e mellett felvilágosítaná, tanítaná községét a mezőgazdaság minden könnyen felfogható s mivelhető ágában.

Hogy miért van ez így, arra nézve elég visszatekintünk tanítóképző intézeteinkre, illetőleg az ott folyó gazdasági és kertészeti szakoktatásra.

A gazdaságtan tanítása tanítóképző-intézeteinknél általában mostoha elbánásban részesül teljesen képesített szakelőadója egynek sincs, s mert ezen tárgynak a gyakorlat ad életet fáradságot és kiváló szorgalmat kíván, ritka tanár, ki ennek előadására vállalkoznék, rendesen valamelyikre mintegy ráerőszakolják s tanít olyan tárgyat, melyhez sem képessége, sem kedve nincs.

A tanítóképző-intézetekben rendesen a természetrajz tanárától teszik föl, hogy mégis csak ért hozzá valamit. — Minthogy pedig az egyetemen a természetrajz nem áll a gyakorlati élet szolgálatában, sokszor megcsik, hogy vizsgálat és tanképesítés alkalmával tanár és tanítvány részéről oly téves állítások merülnek föl, melyeket a gazdasághoz értő felügyelő biztos szó nélkül nem hagyhat s kénytelen tanárt s növendéket téves nézeteire, szembeötlő botlásaira figyelmeztetni.

Hogy az oly tanító azután, ki ily téves nézetekkel lép a tanítói pályára, mikép fog felkészülni ezen tárgy iránt s mily eredménnyel működik majd, könnyű elgondolni.

Vannak ugyan hálistennek hazánkban oly törekvő tanítók is, kik hiányos ismereteiket igyekeztek pótolni részint jó könyvek olvasása, részint az által, hogy hosszabb gyakorlat és éles megfigyelés után tették magukévá e közhaznu ügyet.

A tananyag elméleti része föl lesz ugyan dolgozva a képzőintézeteknél, de ha azon czélt tekintjük, melyet a gazdaságtan tanításával a leendő tanítónál el kell érünk, az eredményt fogyatékosnak kell tekintenünk. — Ugyanis a

— Egy magasrangu angyal van veled eljegyezve, — egy angyal lesz férjed. A férfi aki téged az égi reményektől elfordított, még nincs meghalva; még sok nap fog eltelni, mielőtt a sötét sirba leszállana, — melyből örök életre ébred.

Bapstine sirjában teljesen fölébredve, gondolkozólóg fekvék ott a hallott szavakra figyelve.

— Nos nem akarsz követni? — kérdé az őrangyal.

— Nem! kiáltá nem!

— Mit keressek az égben, ha férjem még nincs ott? Menj térj vissza! Várni fogok a feltámadásra, míg ő is feltámad. Türelemmel és bizalommal akarok reá várni. Csak együtt megyünk az égbe fel. És ha a paradicsomba tiltva lesz belépniük, akkor edesebb lesz az ő oldala mellett az örök álom, mint ott fent a paradicsom gyönyörűségeinek közepette egymással az örök élet.

— Isten veled tehát! mondá az őrangyal s dühösen repült tova.

A csillagocskák pedig, melyek mindent láttak, mindent tudtak és magukat sohasem ámmították, arany szemekkel hunyorgattak, mintha mondaní akarták volna:

— Baptistinének igaza van! százszor is igazza van! . . .

gazdaságtan nem független tudomány, a gyakorlati élettel ezer szállal van elválaszthatlanul összekötve.

Arra a természeti viszonyok, időjárás, eszközök, azok alkalmazás módja stb. mind befolyással vannak. Az elméleti könyvbölcselet magában véve sohasem adhatja meg azon áttekintő, mindent megfigyelő és észrevehető gazdai szellemet, mely az elméletből ki tudja választani azt, a mi gyakorlatban érvényesíthető és felismeri a módot, mely szerint értékesíthető.

E szellem alkotja meg azon bölcs előrelátást, melynélfogva életmódunk — háztartásunkban az egyensúlyt fentartani törekszünk. — E szellemet nem a rideg elmélet, hanem a gyakorlat fejleszti.

Mindezekből az következik, hogy képzőintézetekben, — de egyáltalán mindenütt — a gazdaságtant csak az taníthatja sikerrel, ki abban mind elméletileg, mind gyakorlatilag jártasnak, tapasztaltnak bizonyul.

Ezek volnának a szakoktatást érdeklő dolgok, ezeken van a gyökeres javítani, de nem foltozni való.

A szegény-ügy.

Debreczen, aug. 2.

Minden járvány keletkezése s terjedési központja rendszerint a szegények, a szűkölködők otthona.

Az emberiség, még ha mindenkinek szive engedné is, közakarattal sem képes a világnymort teljesen megszüntetni.

Rationalis uton azonban, következetes buzgalom mellett sikerült volna már régen a nyomort legalább enyhíteni.

Milyen óriási összeg állana például Magyarországnak rendelkezésére, ha 200 év óta évente csak egy állampolgárnak is eszébe jutott volna a járványok megakadályozása céljából szegény nyomorult viszonyok között tengődő bűzhöd, nyirkos, zsufolt lyukakban élő ember-társai segélyezésére egy csekély, — tegyük fel, 5 frinyi alapítványt tenni, melyből az évi kamatok négyötöd része lett volna felhasználható, egy ötöde pedig a tőkéhez csatolandó. Nem történt még ez ideig, de úgy látszik nincs is szándékában még az új kornak sem a cél elérésére, — a nagy tőke megszerzése céljából — az alap megteremtéséhez hozzáfogni.

A hitbizomány alapítója ivadékainak állását, jogait, kenyerét a legkésőbbi korig biztosítja. Az állam a nagy erdőpusztításnak gátat vet, sőt kényszeríti a jelenkor polgárait a rég elpusztított erdő újra való befásítására.

S mi célból?

Nem-e azért, hogy száz év múlva leendő polgárainak tüzelőjét biztosítsa? Megyék vármegyeházát építenek s a megyék lakosságát 50 évre megadóztatják, hogy a jövő nemzedéket nagyszerű palotákkal ajándékozhasssák meg.

Erdőt biztosítani a jövő nemzetnek tehát képesek vagyunk.

Megyeházák építésére való költségek beszerzésével megterhelhetjük magunkat kedvükért; de életüket, egészségüket biztosító eszközök beszerzéséhez áldozatot hozni nem akarunk, nem tudunk?

Ezt lehetlenségnek tartom.

A szegényügy terjedelmes istápolása a járványok kitörésének nagy gátat vetne s a járványok emberirtó hatását apasztaná s idővel teljesen megszüntetné. — Igaz, a nagyobb városokban fennálló jótékony egyletek az emberi nyomort enyhítik népkonyhák berendezése által; faluhelyen még annyi sem történik a nyomor pillanatnyi könnyítésére. A tápszernyújtás mindenesetre a testet ellenállóvá teszi a kívülről beható mérgező anyagok leküzdéséhez; de ott állnak előttünk a szegény népek tulzsfolt, nyirkos, sötét, bűzhöd levegővel telt, járvány-bakterium tenyésztésére jó talajú lakásai.

Ott vannak azok a nagy családú, éhező, szegénységüket szemérmesen elfedő nyomorultak.

A szegény-ügy elhanyagolása által mindenféle járványnak ajtó nyitatik s a proletariátus között kiütött járvány felhatol a palotákba is, sőt épp oly dühvel pusztít, mint a szegények kunyhóiban.

A szegény-ügyet tehát saját egészségünk s életünk szempontjából is nagyobb erélyvel

kellene felkarolnunk. Nem mondom, hogy abszolúte nem tétetik semmi, hisz a fővárosban oly sokféle elágazó, áldásosan működő egyletek mind nemes emberbarátok művei; azonban a nagy cél elérésére, t. i. a járványok megszüntetését célul kitűző szegény-ügy felkarolására nem történik semmi. Pedig e cél, ha nem is évek, de évtizedek múlva elérhető.

Két és három évtized csekélység egy nemzet életében. De az alapvető munkát mielőbb meg kell kezdeni, ha sikerét kívánjuk látni törekvésünknek.

A szegény-ügynek nagyban és a célnak megfelelő rendezéséhez sok, igen sok pénz kell. E pénz-alap lassankénti megszerzése volna feladata a hazai társadalomnak.

A milliókra terjedő alaptőke megszerzése csak első tekintetre illúzió. Egy kis jóakarát s ügybuzgóságot mellett országunk nagyjai mozgalmat indíthatnának egy a járvány keletkezési okainak kifürkészését, a szegények nyomorainak enyhítését s járvány-terjesztő lakás-viszonyainak gyökeres megjavítását célul kitűző egylet szervezéséhez.

A tagdíj kevés legyen és a nemes célra való tekintettel remélhető, hogy Magyarországnak kevés önálló embere leendő, ki ilyen egylet sorába ne lépne.

A begyűjtendő évi díjak s egyéb jövedelem fele volna csak a jelenkor szegény-ügye javítására fordítandó, míg a másik fele egy, a járványok teljes megszüntetését célzó alaptőke szerzéséhez volna évente kamatozás végett letétbe helyezendő; a kamatok s kamatok kamatai a tőkéhez volnának csatolandók.

A tőke ily módon az alapszabályokban meghatározandó ideig — 60—70 évig — volna gyűjtendő. Egyébiránt minden községben, még a legkisebb faluban is könnyű módon lehetne egy, szegényeinek segélyezésére szolgáló alaptőkét szerezni, ha az állam ez ügyet is jóakarólag felkarolná, pl. az által, hogy a vadászati bér évi összegének felét harminez egymásután következő évig tőkészerzés céljából évenként törvényileg letétbe helyeztetné.

Egy tetemes tőke gyűlhet össze s állana a községeknek rendelkezésére, melynek kamataiból aztán szegényeit tisztességesen gyámolíthatná.

Dr. B.

Különlélek.

* **A pápa és az orleansi szűz.** Rampolla kardinális értesítette a rouemi érseket, hogy a ritusok kongregációja megtette az első lépéseket az orleansi szűz boldoggá avatására.

* **Egy uri család veszélyben.** Ugyszolván a halál torkából menekült meg a napokban Terényi Lajos, Gyula város orsz. képviselője és az egyik fia. Terényi, neje és négy gyermekével Biharfüreden akarta a nyarat tölteni. Este érkeztek Belényesre, honnan másnap reggel kocsin indultak B-Füred felé. Az utak a hegyek között vezet 100—200 öles szakadékok szélén. A család két kocsin ment s az első — melynek nek lovait a kocsis vezette — Terényi ült Péter fiával. A lovak azonban fére léptek az utról, mire a kocsis felborult a tátongó mélység felé. Terényi egyik kezével visszatartotta fiát, hogy ki ne essék, ő pedig kiugrott, legnagyobb szerencsére szilárd földre mely nem csuszott ki lábai alól. A kocsis Terényire borult. Terényi a vállával fenntartotta a s ekkor már segélyére jöttek a kocsisok, s így ő és fia a kocsis alól megmenekültek. Ha a szerencsétlenség néhány lépéssel odább történik, hol a hasadék teljesen meredek, Terényi a fiával a mélységbe zuhan. A vesszedelem elmúltával Terényiné is szállt a kocsiról s gyalog folytatták utjukat mindaddig, míg olyan helyre nem érkeztek, hol az ut már nem veszélyes. Ekkor ismét felszálltak s szerencsésen eljutottak B.-Türedre:

* **A szerelem hatalma.** Érdekes esetet írnak nekünk. Zemplénmegyének Tisza-Luc községében Botos István jómódu gazdának Eszter nevű leánya szerelmi viszonyban állt Balogh András színtén ottani lakos gazdaember fiával Sándorral, ki ez idő szerinti a Kassán állomásozó 65-ik gyalogezrednél tényleges szolgálatban áll. A leány végtelenül szerette a fiatal embert, de

időközben szülei kapczeitálása folytán jegyet kellett váltania Nagy Imre fiatal özvegygyel. Időközben a nevezett katona szülei meglepetésére haza küldte fényképét. Midőn a kislány ezt meglepetésként ajáltan rogyott össze, s ez időtől önkívületlen állapotban fekszik. A doktorok konstataciója folytán elmezavarodásba jutott. A csinos „Ludvig“ bakának, tekintettel arra, hogy emberélet forog kérdésben, a járásorvos kikérésére az ezredparancsnokság 8 napi szabadságot engedélyezett a szerelmes szív meggyógyítására. A vizontlátás a leányra oly kedvezően hatott, hogy remény van felgyógyulásához.

* **Rémület a bucsun.** Majdnem nagy szerencsétlenség történt Egerben az irgalmas apácáknak e hó 26-án tartott bucsuján. Erre a bucsura nemcsak Egerből, hanem a vidékről is ezrével tódulnak be az ájtatoskodók, kik azután, mivel az apácák szűk templomába tizedrészek sem fér be, a templommal egybeépített kolostor udvarát, sőt a templom előtt elterülő utczereszt is egészen megtöltik az ájtatosság ideje alatt. A kolostornak egy részét örültek házának használták. A mostani bucsu alkalmával — mint lapunknak írják — szintén szorongásig megtelt a templom s a kolostor folyosói. Egyszerre felhangzott a nép közt a kiáltás: „Jön a bolond!“ Senkise kutatta, hogy vajon csakugyan örült szabadult-e ki az épület tulsó részéből, vagy pedig rossz tréfát akart csinálni valaki a kiáltással. Elég az hozzá, hogy e kiáltás hallatára óriási ijedelem támadt a bucsusok között, kik eszüket vesztve, egymást gázolva rohantak a szűk ajtó felé, mely a kolostor kijárásaül szolgál. Mire kiértek, természetesen sok volt a tépelt ruha s a betört fej. — Különösen néhány nő és gyermek szenvedett komolyabb sérülést, de igazi csoda, hogy nagyobb baj nem történt.

* **Egy amerikai sikkasztó elfogatása.** Az Amerikából 90,000 frt értékű ékszer elsikkasztásával megszökött Neuwelt (másképp Lengyel) Mórt, a csendőrök szombaton éjjel a somogy megyei Boglárán elfogták. Az elfogatás úgy történt, hogy a veszprémi törvényszék éjjel táviratozott a lengyeltóti főszolgabírónak, hogy Neuwelt Boglárán van. A főszolgabíró erre kiküldte Siska László őrsvezetőt négy csendőrrel, kik aztán Neuweltet a boglári bírónál, kinél mint furdóvendég szobát bérelt, letartóztatták. Néhány ékszer és 63 frtot találtak nála. Bogláról Fejérvárra s onnét ma öt csendőr a veszprémi ügyészséghez vitte. Ugyancsak Siska csendőr volt az, a ki pár napja Kerekiben Tóth András hirhedt rablót tiz társával együtt elfogta.

* **A jómódu inség.** Egy kereskedő, a ki most fordult meg Árvában, a következőket beszéli az inség földéről: Julius 24-én érkeztem abba a faluba, a hol a télen fűrészporból készítettek kenyeret. Leszálltam a kocsiról és a legnyomoroságosabb külsejű házba léptem.

— No, hogy vannak? — kérdeztem a vén, fehérhaju tóttól, a ki elém vánszorgott a szögletből.

— Köszönöm a szives kérdését, — felelt a tót — mióta inségesek vagyunk, azóta kutyabajunk sincsen. Olyan ételekkel és italokkal traktál bennünket a haza, hogy a gyomrunk bizonyára őszintén csodálkozik. Soha hírét nem hallottuk a czonyaknak (cognac), szalámikolbásznak, zsemlyekalácsnak és más efféle uri eledelnek, mert olyan jó módunk van, hogy például Vrana Venczel szappant is kapott, a mi arra való, hogy az ember megpucolja vele a pofáját.

— E szerint már semmi bajuk sincsen? — kérdezte a kereskedő.

— Dehogynincsen, — felelt szomoruan a vén tót — nagyon félünk, aggódunk uram.

— A háborutól talán?

— Dehogy.

— A kolerától?

A vén paraszt a fejét rázta.

— Hát mitől?

— Attól, uram, hogy megszűnik az

inség!

Zóna-idő Debreczenben.

Már látom, hogy el kell beszélnem azt a sok bosszúságot, a mit a zóna-idő miatt elnyeltem. Hogy ezt teszem, a humanizmus érdekében járok el, mert meg akarok más nemes lelkeket is az ilyesféle kellemetlenségektől kímélni.

Tudvalevő dolog (persze, tegnap még nem tudtam), hogy a zóna-idővel nyertünk 26 percet. Eppen ez volt az én bajom. Mert, kérem, én mindenben a pontosság embere vagyok. A házunknál van egy ósrégi óra, annak dörmögő hangu útelsei szerint irányítom egész életem folyását.

S ez is megcsalt.

A jó öreg nem haladt a korrallal, ő nem tudott semmit arról, hogy egy fél órával fiatalabb lett (nem volt asszony, hogy örüljön neki) s így becsapott.

Laczi pajtásommal megegyeztünk, hogy egy kis kirándulást teszünk nagynénjéhez (nota bene: a kicsikart pénzben mutyizunk). A gyerek csakugyan várt is, mint mondja, a kitűzött időben: 8 órakor; de látva, hogy én, ki olyan pontos voltam idő dolgában, meg nem jelenek, fogta magát, elment nagynénjéhez, „megpumpolta” s mikor másnap találkoztam vele, akkorra nélkülem — elverte.

Én persze az öreg óráim szerint egy fél órával előbb ott várahoztam, de vagy egy negyed óráig hiába várván, haza bandukoltam. Oh zóna!

Ebédre a nagybácsihoz voltam meghíva. A nagybácsi nagy inyencz; hogy fogom vele a pompásabbnál pompásabb pecsenyét elkölteni, kolera-cseppek: jó vörösbort kíséretében.

Elmegyek. Ott látom az asztalon a pompás ebéd maradékait. Csodálkozom. A bácsi sopánkodik, sajnálja, hogy miért késtem, elfogyott az ebéd stb. majd mások. Köszönöm szépen. Éhes gyomorral mentem haza.

Délután három órára Birikének találkat adtam. Teljes diszben vártam az angyalt (már kétszer repült el egy-egy gavallérral); vártam, de a nóta szerint: hiába.

Másnap megtudtam a rémes valót. Birike a zóna szerint már egy fél órával előbb várt. Bosszankodva a fölött, hogy nem jöttem, a bájos angyal újra elrepült — Bandival, természetesen — nélkülem.

Busongtam; de mit tegyek? Megvan! A tanácsos ur kis felesége nagyon barátságosan hitt a multkor egy kis látogatásra. Ugy volt, hogy az öreg faluzni ment pár napra. Elmegyek. De szerencsétlenségemre s legnagyobb meglepetésemre otthon volt; éppen egy karszékben pőfékelt nagy kényelmesen. Ridegen rám nézett s elutasító hangon kérde: „Mi tetszik?”

Persze a felesége tetszik — a tanácsos ur nélkül.

— Nincs itt kérem a nagybátyám? — kérdém. Szegény bácsi, ha hallotta volna, csodálná, hogy mióta lettem olyan gyöngéd.

— Nincs! — felelé a házörző mogorván. Köszöntem. Hosszu orral mentem haza. S mind e felsüléseknek, kérelem, mi az oka? A zóna!

Adonius.

A bacillus.

Az „eset” még akkor történt, mikor a doktorok is azt hitték, hogy a kolera ragadós. — Pusztított a fura betegség szerte ebben a sokat sujtott hazában s elég volt egy-egy városban egy eset, hogy százan legyenek betegek az ijedségtől.

Ilyen időben történt, hogy a Zoltán urfi örült gyorsasággal vágatott a házi orvoshoz s mikor a fotelben, melybe leasett, magához tért, ijedt arczzal mondá:

— Doktor ur, én azt hiszem, hogy kolerát kapok.

— Hogyan, mi baja? — kérdezte az orvos.

— Hát... de doktor ur kérem, ne szóljon senkinek... a szobalányunkon a kolera tünetei mutatkoznak és...

— Nos?

— És én tegnap megcsókoltam őt.

— Csak?

— ... S ha jól emlékszem, meg is csipitem az arcját.

Nosza, kapja magát a doktor, szalad át a Zoltán urfi apjához.

— Barátom, hallod-e, baj van?

— No csak, mi az?

— A fiad! A fiad!

— De hát beszélj, mi van a fiammal?

— Eh, mért is hagyod, hogy az ilyen gyerek-ember a fehérceledek körül forgolódjék...

— De kérlek, — szólt a felvilágosodott apa, — én nem ügyelhetek rá minden lépésénél.

— De arra ügyelhetnél, hogy a szobalányt ne csókolgassa.

— Micsoda, a szobalányt?

— Igen, a szobalányt, akin ma a kolera tünetei mutatkoznak.

— Jaj... úgy én is elvagyok veszve, — kiáltott föl elhalványulva a papa.

— Talán te csak nem...?

— De igen...

— Megcsókoltad?!

— Meg! — nyögte a kivallatott.

— De remélem, annyi eszed csak volt, hogy utána a feleségedet nem csókoltad meg?

— De biz' én őt is megcsókoltam!

A doktor támoilyogva kapaszkodott bele egy szék támlányába s elsápadva, csak annyit mormogott remegő hangon:

— Akkor nekem is végem van!

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapi szon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeumi a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délután.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasoterem a kollegiumban, aug. 1-ig zárva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig, d. u. 2-5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnapi d. e. 10-11 óra közt.

Aug. 2. Emlék ünnep a honvéd temetőben.

Aug. 6. Hangverseny a debreczeni színház nyugdíj-alapja javára a Bikában.

Aug. 7. A dohánygyári munkás-betegsegélyző egyesület mulatsága az erdei Vigadóban.

Aug. 7. A debreczeni városi és hajdumegyei tűzoltó szövetség közgyűlése d. u. 4 órakor P.-L a d. n. y-ban.

Aug. 15. Építő iparosok faáru beszerzési szövetkezetének alakuló közgyűlése.

Aug. 23. Egyházkerületi közgyűlés kezdete.

September 11. A debreczeni munkás dalegyesület zászlófelavatási ünnepélye a Margit fürdőben.

— A debreczeni helyi érdekű vasutak üzlet eredménye. Érdekes statisztikai adat fekszik előttünk, mely a debreczen-h.-nánási és debreczen-füzes-abonyi vasut junius havi eredményét, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának kiadott táblázatán tárja fel. E szerint a debreczen-h.-nánási vasut e hóban h a t e z e r személyforgalmat csinált, míg a megelőző év ugyanezen hónapjában csak 4950 egyén utazott. Személy és podgyász szállítványok után 4200 frtot, gyors és teher áruk után 5300 frtot vett be. Üzleteredménye egy fél év alatt 55,600 frtot tesz ki. — A debreczen-füzesabonyi vasut ugyancsak junius hóban 12500 személyt szállított, személy, podgyász, gyors- és teherárak után összesen 14 ezer forintot vett be. Üzleteredménye a folyó első félévben 72,400 frtot tesz ki.

— Debreczeniek kirándulása Kolozsvárra. A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete tudvalevőleg nagy kirándulást rendez Kolozsvárra. Az erdélyrészi főváros kereskedő világa őszinte lelkesedéssel várja az alföldi metropolis kereskedő ifjuságát és a kolozsvári kereskedők és

kereskedő ifjak társulata, mely a vendéglátás rendezését kezébe vette, mindent elkövet, hogy a debreczeniek kirándulása a vendégekre és a vendégszerető kolozsváriakra egyaránt emlékezetes maradjon. A részletes programot most küldte meg a társulat a kereskedő ifjak önképző körének s úgy látszik a kirándulás oly nagy arányokat ölt, hogy az utazó társaság méltóan és joggal fogja a debreczeni társadalom egyik kiváló osztályát képviselni. A részletes program ez idő szerint a következő: Első nap. 1. Fogadtatás Kolozsvárt a pályaudvaron. 2. Bevonulás a városba részben gyalog, részben fogatokon. 3. Reggelizés Nagy Gábor központi fogadjójában a főtéren. 4. Dél előtt 9 órakor a főtéri nagytemplomba menés. 5. A város megtekintése. 6. Délután 1 órakor ismerkedési ebéd az Ujvilágban, esetleg délutáni találkozás ugyanott. Zene. 7. A sétatér megtekintése. 8. Hangverseny, tánc reggelig. Második nap. 1. Reggeli Nagy Gábornál. 2. A város nevezetességeinek megtekintése. 3. Banket délután 1 órakor az Ujvilág helyiségeiben. 4. Látogatások. 5. Zene. 6. Elutazás.

— A debreczeni főreáliskola építésének munkálatait vállalatba adja Debreczen város tanácsa. Ezekre a munkálatokra 125,365 frt van előirányozva. Debreczen város nagytanácstermében augusztus hó 23-án délelőtt 10 órakor írásbeli árlejtés lesz. Feltételek iránt, ha vannak érdeklődők, a város mérnöki hivatalában, vagy Meixner Károly budapesti építésznél lehet felvilágosításokat szerezni.

— Erdőbirtokosok figyelmébe. A földművelésügyi miniszter alábbi felhívást intézte Debreczen városa törvényhatóságához;

Azon erdőbirtokosok, kik az 1878. évi XXXI. t. cz. 165. §-ban megjelölt kopár és futóhomok területeken a jövő 1892. évben erdősiteni szándékoznak, s e célból az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy ebbeli a rendelkezésre álló csemete mennyiség határáig s a jelentkezés sorrendje szerint teljesíthető, 50 kros bélyeggel ellátandó kérelmeket, annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. hold nagyságu, mely talajnemhez tartozó területet, mely fajból álló és hány éves csemetékkal óhajtanak beültetni, s továbbá, hogy a csemeték mily cím alatt, mely vasuti állomásra, és a következő év tavaszán avagy őszén küldendő-e, a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett legkésőbb folyó évi december hó végéig ezen miniszteriumnál adják be, s azt, hogy a kérdéses területnek közgazdasági szempontból való beerdősítése szükséges, akár az illető közigazgatási erdészeti bizottsági elnökének, akár a kir. erdőfelügyelőnek iratával igazolják. A csemeték árát s azok csomagolási költségét az országos erdei alap fedezi, míg azoknak gyorsárak szerinti szállítási díját, melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek, az átvétel alkalmával a jelentkezett erdőbirtokos viseli. Figyelmeztetnek az illető erdőbirtokosok, hogy a kérvények benyújtására megszabott határidőn túl, elkésve beérkező, avagy fentebbi kellekeknek meg nem felelően felszerelt folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

— A dohánygyár látogatói. Előkelő látogatói lesznek a napokban a debreczeni dohánygyárnak. Hillebrandt, az osztrák dohányjövődék központi igazgatóságának főtanácsosa és Milde, a fumei dohánygyár igazgatója. A vendégek valószínűleg bejárják az ország minden dohánygyárát.

— A debreczeni kőműves ifjuság vasárnap délelőtt a Margit fürdő vendéglő helyiségében népes értekezletet tartott, melynek tárgyát betegsegélyző pénztár alapítása képezte. Egy alapszabály-tervezet föl is olvastattott, annak egyes pontjait meg is vitatták s ennek folytán az alapszabály-tervezetet a jelen voltak elfogadták. Mint illetékes forrásból értesülünk, a gyűlést nem volt tisztában a felől, a melyről tanácskozott; mert először a betárgyalt alapszabály-tervezet nemcsak nem volt az 1891. XIV. törvényzikk határozmányainak megfelelőleg szerkesztve, hanem attól teljesen eltérő intézkedéseket tartalmaz; másodsor mert ha az alap-

szabály teljesen az említett törvény intencziói meg is felelt volna, a kőműves ifjuság ez esetben is hasztalan munkát végzett, minthogy a segélypénztárak megalakítására vonatkozólag elfogadott alapszabályok már e f. év június 30-áig az elsőfoku iparhatóságához benyújtandók lettek volna. Végül, jogcíme sincs a kőműves ifjuságnak betegsegélyző pénztár létesítésére, — mert eddig kebelében betegsegélyezéssel nem törvényes alapon, vagyis nem miniszterileg jóváhagyott szabályzat értelmében foglalkozott. Legzélszerűbb lenne eszerint, ha a kőműves ifjuság, felhagyva a különben is eredményre nem vezető önálló segélypénztár alakítására vonatkozó mozgalmával, csatlakoznék vagy a debreczeni kerületi, vagy az iparos ifjuság önképző egylete által alakított segélypénztár tagjaihoz.

Debreczen város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését pénteken, azaz folyó hó 5-én délután három óraker a városháza nagytanácsstermében tartja meg. A közigazgatási bizottság ülésén, melyen folyó ügyeken kívül az elmúlt július hóról szóló jelentések kerülnek elbírálás alá, maga a főispán elnököl.

Szerelmi csalódás miatt nagy bubánatba esett Preiszig Anna, a ki foglalkozására nézve különben eselédleány. Valahogy rajta vesztett a szeme a közelben lakó orvos ur kocsisán, akivel aztán szerelmi viszonyt kezdett. A kocsis legénynek pedig olyan kerek szeme volt, hogy ahányat látott annyit szeretett. A Preiszig Annának azért esett nagy szomorúsága, mert őt elhagyta s azóta már a harmadik lányt boldogítja. Hiába sirt neki, hiába könyörgött; a legény hajthatlan maradt. Ma aztán a leány a rendőrséghez fordult és ötven forintot ajánlott fel a város szegényeinek, ha annak a legénynek elrendelik, hogy őt vegye el feleségül. Szerelmi csalódásában szörnyű bánatában a szegény leány nem is tudta, hogy ezen még a rendőrség sem tud segíteni. Nem lehetetlen különben, hogyha ugyanazt az összeget a kocsis legénynek ajánlja fel, nyélbe ütök a házasságot.

A kis kártyabarlangok. A törvény tiltja a hazard játékot s a kártyázást is csak abban az esetben engedi meg nyilvános kávéházakban, ha ez nem hazard módon történik. A rendőrség ellenőrzi az olyan helyeket, mert ott tudtával folyik a játék; de nem ellenőrzi a kis korcsmákat, ahol bizonyára tudtán kívül verik és adják a bankót. Híre jár már az ilyen apró korcsmáknak, melyeket egyszerűen csak kis kártyabarlangoknak neveznek. Szegény ember szombaton a pénzével ilyen helyre ha egy pohár borra betér, hiában volt szándékában elmenni, ügyes professzionát játékosok körül fogják, beszélnek a nyelvén és rövid idő múlva járja a játék. Az ilyen kis korcsmák tulajdonosai pedig bizton bíznak benne, hogy a rendőrség nem fog az ő kártya kompániáiról tudni, mert az csak ott keres és ellenőrzi hazard játékot, — ahol a kártyázás engedélyezve van. Pedig a rendőrség figyelmét ilyen helyeken is gyakran kijátszák. Biztos tudomásunk van a felől, hogy van Debreczenben egy pár kávéház-helyiség, hol nem kis kártyabarlang, de valóságos bűnfészek van. Csak azért nem nevezük meg a helyeket, a játékok nemét, idejét, a játékosok neveit, mert nem akarunk a rendőrség ügykörébe nyúlni.

Tűzoltó mészó torony és gyakorló tér. Debreczen város tegnapi tanácsülésében Körner Adolf tanácsnok referálta a tűzoltó mészótorony ügyét. Kifejtette annak szükségességét és nélkülözhetetlenségét. A városi tanács határozatilag ki is mondotta, hogy a tűzoltó mészótorony felépítését s ürgős en eszközöltetni fogja. A mészótorony felállítási helyéül a tűzoltó parancsnokság által kért s a czegléd utca végén álló volt bikaakol üres nagy területét engedi át. Ez egyúttal rendkívül alkalmas hely arra, hogy itt gyakorlatok, amennyiben pedig nyitott szabadkútja van, szivattyu próbák is könnyen tarthatók. A gyakorló-tér pedig a közlekedésre egyáltalában nem szolgál akadályul. Ezzel együtt a városi tanács szükségét látja annak, hogy a debreczeni tűzoltó intézmény reorganizálásék, beszerzi részére mindama felszerelvényeket, melyre feltétlenül szüksége van s egyúttal hatá-

rozatilag azt is kimondotta, hogy a fizetéses tűzoltók számát jelentékenyen szaporítja.

A névsor. A színigazgató irodájában lázas munka folyik; leveleznek, telegrafálnak a világ négy tája felé, hogy szeptember elsejére a színügyi bizottságnak a debreczeni színtársulatról oly névsort mutathassanak be, a minőről még az arany időkben vagyis az intendatura idejében sem álmódott senki. A debreczeni színigazgató ur ugyan a faluban utzahosszat azt híreszteli, hogy a sajtóra a debreczeni színészetnek nincs szüksége; de mivel mi viszont alázatosan elismerjük, hogy a sajtó a debreczeni színészet nélkül mindjárt megbuknék, siettünk kiküldeni saját külön reporterünket, hogy át tudja meg, merre és mi czélből repülnek az igazgatói iroda zseniálisan kopirozott kis levélkéi? Így értesültünk a legilletékesebb forrásból, hogy a legkitünőbb névsor érdekében a következő helyekre mentek szerződötési ajánlatokkal terhelt levelek: 1.) a budapesti zeneiskola első osztályu növendékeihez, a kik most szándékoznak beiratkozni; 2.) a kajászó-szent-péteri alginimázium önképző-köréhez; 3.) a Lilienduft Eufrozina ismert leány elhelyező intézetéhez, a honnan tudvalevőleg a szendéket és naivákat literálják. A mint ebből látható a színügyi bizottságra szeptember elsején nagy multság vár.

A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhírré tétetik, hogy dr. Réczei Sándor ügyvéd Nyiregyháza székhellyel a kamara névjegyzékébe folytatólag felvéttetett.

Az iparoskör vasárnap délelőtt választmányi ülést tartott Serly Ede elnöklete alatt, melyen a kör folyó ügyeit tárgyalták. A napirendre tűzött ügyek között egyik legfontosabb volt a Rössler Richardnak szakosztályok alakítására vonatkozólag korábban tett indítványa, melyet a kör elfogadott. Három szakosztály létesítését határozta el a választmány. Egyik: a gyári- és építő-ipari, a másik: a kézműipari, a harmadik: a gazdasági szakosztály, mely utóbbi kizárólag a kör házi ügyeinek intézésével lesz megbízva. A két első szakosztály ügyrendjét, az ennek elkészítésével megbízott választmányi tag benyújtotta, mely ügyrendet felolvasás után a választmány elfogadott ugyan, de többek hozzászólása után újból való átdolgozás czéljából visszaadott, — azzal a megbízatással, hogy a közelebbi választmányi ülésre ismét terjeszse be. A választmányi ülést több lényegtelen tárgy elintézése után elnök befejezte.

Az ökörtartó gazdák. Az ökörtartó debreczeni gazdák azt a kérelmüket terjesztették a város gazdasági bizottsága elé, lenne tekintettel arra, hogy az ökörföldön legelő nincs, hogy továbbá a juhtartó gazda közönség szívesen beengedi az ököreiket a „Nyirő” laposra, tenne hát ez ügyben lépést. A gazdasági bizottság meg is teszi a szükséges intézkedést s egyúttal, hogy a juhtartó gazdák ezért némi kedvezményt nyerjenek, kieszközli, hogy azok a téli legelőre kiszabott illetéknek abban az időben a felét fizessék.

Halálozás. A következő gyászjelentést tettük: Mély fájdalomtól lesújtott szívvel jelentjük a szeretett férj, legjobb édesapa, nagyapa Néhai Harangi Bálint Biharvármegye évek hosszú során keresztül volt főmérnökének, megyei bizottsági tagnak, munkás élete 83-ik, boldog házassága 47-ik évében, 3 napi súlyos betegség után, f. évi július hó 31-én, reggeli fél 9 óraker történt csendes elhunytát. A boldogultnak földi részei augusztus 2-án délelőtt 10 óraker fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a helybeli templomban tartandó gyászima után örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtelre a boldogultnak rokonait, kártársait, a gyülekezet tagjait és az ösmerőseket, bánatos szívvel meghívjuk. Derecske, 1892. július 31. Az elhunyt özvegye: Harangi Bálintné szül Bessenyei Terézia, gyermekei: Jenő, Róza férjezett Puskár Zsigmondné s gyermekei: Irén; és unokája Beliczay Irén. Békebavaira! A temetést Dankó Mihály temetkezési intézeti rendezi.

Tűz van, tűz van! Ezzel a czimmel tegnapi lapunkban megirt újdonságunkra vonatkozólag közölhetjük, hogy a boldogfalvai kert mellett gyermekserg által előidézett nagy tüzet nem maguk a gyermekek, hanem a kertgazdák oltották el. A pajkos gyermekek mikor a nagy tüzet látták s víz és veder hiányában nem olthatták, futásban kerestek menedéket. Az összefutott kert-

gazdák is csak nagy ügygyel bajjal tudták eloltani a tüzet s mire teljesen lokalizálták tizenkét ól hosszú kerítés — hamvadt el.

Indulás! Uj vezényszó. A kik a legutóbbi napokban vasuton utaztak, hallhatták eleget. Mikor elcsendült a harmadik csengetés, elcsendült a mozdony füttye, elhangzott a kalauz trombitájának szava, már nem a megszokott „mehehet” következik reája, hanem az uj vezényszó, az „indu-lás.” Vajjon az uj kereskedelmi miniszternek első reformja ez, bizony nem tudjuk, de nem lehet tagadni, hogy szebben, katonásabban hangzik az uj vezényszó és hamar fogja feledtetni a „mehehet.”

Szabadságharczi emlékek. A nánási népiskolai muzeum birtokában van két emléktárgy a szabadságharcz korából. Az egyik egy lármadob melynek hangjai mellett meneteltek vitéz honvédeink a szabadságharczai alatt. Hogy melyik zászlóaljnal teljesítette ezen dob a szolgálatot nem tudhatjuk, csak annyit tudunk hogy a szabadságharcz lezajlása után jó darabig el volt rejtve s később a hatvanas években egy honvédkapitány ajándékozta az iskolának megörzés végett. A másik tárgy egy könyvomatias írás „Nyílt levél a választópolgárokhoz” közre bocsátotta Hatvani Gábor Debreczenben 1848 május 20-án igen érdekes tartalommal, melyben ironikus hangon ismerteti a régi tekintetes urakat, (nemeseket) s részletesen körül írja, hogy az uj alkotmányos törvények szerint az egyes hivatalokra milyen embereket válasszanak.

Uj közkereseti társaság Debreczenben. Debreczenben uj közkereseti társaság alakult, melyet a szürszabók alakítottak. Az uj társaság a debreczeni kir. törvényszéknél Sós János és társai czimen nyert bejegyzést és égyelőre három évre alakult.

A városi gazdasági és intéző bizottság-nak a f. é. július 31-én tartott üléséből kifolyólag, a szarvasmarháknak az inséges hortobágyi legelőről a kaszálókba leendő behajthatása tárgyában a következő végzést hozta az ügyintézésére megkeresett városi tanács: Tekintettel azon általános ismert rendkívül szomorú körülményre, hogy a Hortobágyon a száraz és folytonosan eső nélküli időjárás miatt a legelő annyira megsemmisült, hogy ott már a jóságok elegendő táplálékot nem találnak s figyelemmel a már több ízben előfordult hasonló esetekben hozott közgyűlési határozatokra, a városi tanács a maga részéről s a bizottsági közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében megengedi, hogy a városi erdőrészekben levő kaszálók tulajdonosai és éves bérlői a Hortobágyon való legeltetésre jogosított szarvasmarháikat a tulajdonaikat levő, illetve általok bérelt kaszálókba és az azokat képező városi erdőtestekbe a f. 1892. év aug. hó 4-ik napjától kezdve behajthatassák határozottan kijelentetvén, hogy akár a város tulajdonát képező erdőrészekben, akár pedig a mások kaszálójában marháik által okozható károkért a felelősség őket terheli; továbbá, hogy jogosítlanul vagy tilalmas helyekre jóságokaikat behajtók a kár megtérítésén felül az erdőtörvény 100-ik §-ában kimondott bírsággal fognak sújtatni. — Az erdőrészekbe a jóság csak hajtó czédula mellett bocsátható be, mely hajtó-czédulákat az adó számvévség a tilalom alá nem eső területekre, melyekre már a mult évben is adott, ki fog adni. A hajtó-czédulák a kerületi erdőrészeknek is bemutatandók, a ki ezt elmulasztaná, szintén az erdőtörvény értelmében fog büntettetni. Olyan városi erdőrészekre, illetve az ott levő kaszálókba, melyek részint ültetvények, részint vágatás miatt jelenleg tilalom alatt vannak, marhákat behajtani semmi szin alatt nem szabad, valamint azon területekre sem, melyek legeltetésre még felszabaditva nincsenek. — A járási erdőreszek utasítatnak, hogy a behajtható s náluk a hajtó czédulák bemutatása mellett bejelentendő jóságokról kimutatást vezessenek s a törvény és szabályrendeletek valamint az ezen tilalom áthágóit ide haladéktalanul jelentsek be. Miről a bizottsági közgyűlés, az erdőmesteri hivatal, a járási erdőreszek, a gazdasági és intéző bizottság és az adó számvévség jegyzőkönyvi kivonaton, a gazda közönség pedig ezen határozatnak a városház oszlopaire kifüggesztése és a hírlapok utján értesítendő.

Tűz a Szepesen. A Debreczen alatt fekvő szepesi földön Öry Mihály tanyáján tegnap

Női ruhaszövetek, gyapju Voile-ok.

MOSÓ VOILE-ok, BATIST, ZEPHIR, ATLAS-SATIN,

Vasznak. Kész fehérneműek.

SZÖNYEGEK, FÜGGÖNYÖK,

ágy- és asztalterítők,

SZABÓ LAJOS FIAI czègnél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

A bécsi bankegyesület

központi letétpénztára és váltóüzlete

A bécsi bankegyesület
teljesen befizetett részvénytőkéje
25.000.000 frt. osztr. érték.
Fiókok Prága és Grácban.

B é c s,
I., Herrengasse 8.
Posta-check számla,
826.045 sz.

LETÉTPÉNZTÁR
és váltóüzlet Bécsben:
II. Praterstrasse 15 szám.
IV. Widener Hauptstrasse 8 sz.
IV. Mariahilferstrasse 75 szám.

A bécsi bankegyesület központi letétpénztára és váltópénztára, üzleti ténykedését megkezdte. Az üzleti ágak, melyeknek különösen magát szenteli a következők:

1. Járadék-, záloglevél-, elsőbbségi kötvények, részvények és sorsjegyek, nemkülönben valuták és devisek vetele és eladása;
2. Pénzbetétek átvétele kedvező kamatozás végett felmondási idővel vagy a nélkül;
3. Értékpapírok külön megőrzése és kezelése. Itt utalunk a Bécsi bank-egyesület határozataira, melynek értelmében az értékpapírokat a folyó számla forgalomba megőrzés és kezelés végett díjtalan veszi fel.
4. Szelvények és kisorsolt értékpapírok leszámítolása és pénz behajtása;
5. Előlegek nyújtása értékpapírokra;
6. Megbízások végrehajtása az összes bel- és külföldi tőzsdéken.
7. Sorsjegyek és más egyéb értékpapírok kisorsolási veszteség elleni biztosítása;
 - a) A kisorsolt értékpapírnak hasonló, még ki nem sorsolttal való kicserélése általi kárpótlással;
 - b) A kicserelés által keletkezett veszteségi különbözet kifizetése általi készpénzes kárpótlással;
8. Sorsjegyek s más egyéb kisorsolható értékpapírok számvizsgálata;
9. Valamennyi huzáshoz igérvények kibocsátása.

Mindennemű megbízásoknak úgy a váltóüzletben, valamint levelezés útján való legmegbízhatóbb kivitele, feltétlenül biztosítottatik. — A megbízók érdekei minden tekintetben megóvatnak s előmozdítottatnak, értesítések a legkimerítőbb s legalaposabb módon adatnak, s a nehézségek valamint mindennemű előnyök is, melyeket a tőkeerő az egyesületben szakértő tapasztalat útján nyújtani képes, készséggel nyújtatnak.

PAPP ALBERT

ujjonnan berendezett
fényképiró műtermét
Czegléd-utca Kardosház

megnyitotta.

Rickl József Zelmos DEBRECZENBEN

ajánl friss töltésű ásványvizeket, u. m.: Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi Jod, Emsi, Franzensbadi, Gieshübli, Gleichbergi, Halli Jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy Koritniczai, Krondorfi, Lipiki Jod, Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Agnes és Stefániai forrás, Parádi, Püllnai, Preblau, Pymontti aczél, — Serebeniai (Bosnia), Güber forrás, Levicoi és Roncegnoi arsen és vastartalmuak, Rohitshi, Selters, Salvator, Suidschitz, Szolyvai, Szulini és Budai, keserü vizek.

továbbá:

Lenkenze, olajba mindentéle törött festékeket és mindennemű fűszerárakat a legjutányosabb áron.

dolgo
nem
külön
geink
sággá
iszony
lenség
tekin
len s
lakoln
sem t
tettek
népet
ariszt
szót,
körök
ját ka
hivata
rányi
többs
volna
a ma
49 be
iszony
tekne
rácza
előtt
ma M
s ösz
tált M
az ös
tömör
D
A DE
V
ment f
sok sz
egy má
ron, a
nőülh
megbe
csóklt
V
őreg u
hanem
hogy a
egy öc
nagyon
az egy
ez lesz
állomá
tünk, h
persze,
kat. O
hallgat
egymás
M
volt re